

In the article the importance and peculiarities of organized motor activity in the physical training of preschool children, shaping the habits and needs in the systematic execution of exercise during physical education classes. The successful solution of this problem is possible only if deliberate, complex challenges of physical fitness from an early age and throughout life. Studies on physical culture built by us in accordance with general teaching principles and solve educational, recreational and educational objectives. Educational tasks solved by giving children the necessary knowledge and skills to perform physical exercises and use them in everyday life and in the process of self-improvement.

Key words: children under school age, motor activity, physical education, physical education classes.

Отримано 30.04.17

УДК 373.2+373.3.016:618.3

Т. Й. Бабюк

ШЛЯХИ ЕФЕКТИВНОГО ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ДІТЕЙ З ВИКОРИСТАННЯМ ПРИНЦИПУ НАСТУПНОСТІ МІЖ ДОШКІЛЬНОЮ ТА ПОЧАТКОВОЮ ЛАНКАМИ ОСВІТИ

У статті автором дано визначення поняття „наступності у вихованні здорового способу життя старших дошкільників і молодших школярів”. Визначено педагогічні умови, принципи та шляхи ефективного виховання здорового способу життя дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку.

Ключові слова: здоровий спосіб життя, дошкільний навчальний заклад, початкова школа, неперервна валеологічна освіта.

Актуальність та постановка проблеми дослідження. У педагогіці наступність між окремими освітніми ланками розглядається як зв'язок, завдяки якому забезпечується подальший розвиток на наступ-

них ступенях освіти того прогресивного та раціонального, що було досягнуто у формуванні особистості на попередніх ступенях. Враховуючи, що діти втрачають певну частку здоров'я за роки навчання у школі, питання зміцнення та збереження їх здоров'я, формування здорового способу життя, стає одним із найважливіших. При цьому, критеріями його сформованості виступає не лише рівень здоров'я дитини, а й її здатність до здоров'ятворення.

Аналіз наукових праць свідчить, що сучасна постановка проблеми наступності між дошкільною та початковою ланками загальної освіти, підходи до її розв'язання характеризуються спрямованістю на особистісний розвиток дитини в контексті гуманістичної освітньої концепції. Як наслідок, загальні принципи, на яких сьогодні здійснюється наступність, передбачають створення умов для цілісного психічного розвитку дитини, формування її життєвої компетентності, спрямування на творчість і самореалізацію. Це, у першу чергу, принципи гуманізації, демократизації та диференціації, завдяки яким дошкільна і початкова школа вписуються в систему неперервної освіти. Проблеми наступності приділяють значної уваги сучасні науковці та практики, зокрема, А. Богущ, О. Кононко, О. Савченко, Н. Лисенко, В. Кузь, З. Плохій, М. Машовець та ін.

Мета і завдання дослідження. Дошкільна і початкова ланки освіти на сьогоденнішньому етапі працюють за оновленими програмами, впроваджуються нові педагогічні технології, відбувається інтенсивний пошук оптимальних форм і методів педагогічного процесу, його гуманізації та демократизації. Отже, закономірно постала необхідність наукового обґрунтування шляхів реалізації наступності в роботі цих освітніх ланок. У нашому дослідженні розглядатимемо роль наступності у вихованні здорового способу життя дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку.

Обговорення результатів дослідження. Розглядаючи психолого-педагогічний аспект проблеми наступності, З. Борисова, В. Гурська, О. Киричук відзначають, що вся виховна робота в дошкільному навчальному закладі має бути спрямована на загальну підготовку дитини до шкільного навчання, на забезпечення всебічного і гармонійного розвитку дитини відповідно до вимог сучасної школи. Сучасна школа вимагає від дітей, які вступають до першого класу, не стільки наявності спеціальних знань, умінь, скільки складних форм розумової аналітико-синтетичної діяльності, високого рівня морально-вольових якостей, працьовитості, загального здоров'я [3, с. 14].

Багато нерозв'язаних проблем існує сьогодні в наступності методів навчання і виховання. Так, останнім часом у початкових класах

стали застосовуватися проблемні методи навчання, а у дошкільній педагогіці продовжують превалювати репродуктивні методи. Переосмислення вимагає й співвідношення слова і наочності під час навчання дітей дошкільного віку. “Відомо, що п’ятнадцять – двадцять років тому багато уваги приділялося питанням співвідношення слова та наочності. У спеціальній літературі висвітлювалася роль наочності не тільки в дошкільних навчальних закладах, але й у початковій школі. Тепер у дошкільних навчальних закладах наявні різноманітні форми наочності, а роль слова, словесної розповіді як способу засвоєння явно недооцінюється. Це негативно впливає на навчання в школі, де за допомогою слова засвоюються узагальнені способи навчальної діяльності”, – відзначає З. Борисова, пояснюючи позицію тих фахівців, які наполягають на зменшенні питомої ваги наочних методів у навчанні дошкільників [3, с.17].

Отже, науково-теоретичний аналіз проблеми наступності дає підставу стверджувати, що вона займає важливе місце в організації навчально-виховного процесу в дошкільному навчальному закладі та початковій школі і є загальною проблемою забезпечення неперервності розвитку особистості на різних вікових етапах. Наступність є актуальною проблемою на сьогодні, тому що вона ніколи не виступає як випадковий процес, а як необхідне, закономірне явище, яке забезпечує поступальний розвиток, спадкоємні зв’язки між його різними етапами та їх узгодженість. Наступність є основною умовою існування будь-якої системи навчання і виховання. Відсутність наступності між окремими ланками, етапами навчально-виховного процесу приводить до зниження його ефективності. Сутність наступності полягає як у встановленні закономірних зв’язків між етапами розвитку особистості з урахуванням специфіки даного вікового періоду, так і у створенні психолого-педагогічних умов у діяльності дошкільного навчального закладу і школи, які б забезпечували розвиток дитини, оволодіння нею знаннями, вміннями, навичками та нормами і правилами поведінки. Крім того, теоретичний аналіз та узагальнення досліджень з проблеми наступності в освіті дає підставу визначити її характерні риси: зв’язок у завданнях навчання та виховання; зв’язок між попереднім і наступним матеріалом у змісті роботи; взаємозв’язок отриманих і нових знань, умінь і навичок, їх розширення, поглиблення й удосконалення; врахування перспективи розвитку дітей і тих змін, які відбуваються у їх особистому розвитку; встановлення зв’язків між окремими ланками навчання.

На думку медиків і педагогів, основи здоров’я закладаються у ранньому дитинстві, а у шкільні роки дитина повинна ставати сильнішою, міцнішою, витривалішою. “Зміцнити здоров’я людини в дитинстві, не допустити, щоб дитина вступала в юність кволою і млявою, –

писав В.О. Сухомлинський, – це означає дати їй всю повноту життєвих радощів” [5, с. 432]. Вступ дитини до школи – важливий момент у її житті, який визначає її погляди, думки, навички, що були закладені у дошкільному закладі або сім'ї. Тому культивування здоров'я як цілісної системи з перших днів навчання великою мірою відбивається на способі життя людини у майбутньому.

Сучасний напрямок, який взято на озброєння для вирішення проблем здоров'я та виховання здорового способу життя має назву “валеологія” (від лат. *valeo* – будь здоровим). Валеологія як наукова дисципліна вивчає фундаментальні закони формування, збереження та зміцнення здоров'я особистості. Вона окреслює шлях до нескінченного розвитку духовно-енергетичного потенціалу, шлях до управління своїм здоров'ям і підтримання його на творчо-активному рівні. Валеологія розв'язує одне із найважливіших для суспільства завдань – трансформувати нові наукові знання про здоров'я людини з теоретико-системної форми у форму виховного та інформаційного напрямку для дітей дошкільного віку і школярів, з метою застосування ними цих знань у повсякденному житті. Розгляду проблеми здорового способу життя присвячена значна кількість праць, у яких висвітлено формування здорового способу життя шляхом фізичного удосконалення (Е. Вільчковський, О. Дубогай, М. Зубалій, І. Петренко та ін.). Розробка науково-педагогічних засад щодо процесу валеологічного виховання дітей та молоді знайшла своє відображення в дослідженнях О. Вакуленко, С. Лапаєнко; питання здорового способу життя школярів відображено у дослідженнях Т. Бойченко, О. Дубогай, С. Свириденко; здоровий спосіб життя дошкільників розглядають у своїх працях О. Іванашко, С. Юрчкіна.

Соціально-педагогічні умови формування здорового способу життя молодших школярів у позакласній виховній роботі розглядає С. Свириденко. У ході дослідження автор констатує, що в педагогічній практиці простежується відсутність систематичних впливів на ставлення дитини до власного здоров'я [4]. Діяльність учителів має здебільшого епізодичний і фрагментарний характер, не створено взаємодії школи, сім'ї та громадськості у формуванні здорового способу життя молодших школярів.

Цінним для нашого дослідження є обґрунтований висновок О. Іванашко про те, що дошкільний вік виступає основним періодом набуття соціального досвіду, зокрема формування орієнтацій на здоровий спосіб життя [1]. Поданий у дослідженні психологічний матеріал дозволив автору розглянути феномен здорового способу життя в дошкільному віці через особливості мотиваційно-ідентифікаційної детермінації поведінки дитини, які визначалися такими показниками: прийняття

дитиною вимог здорового способу життя; наслідування конкретних зразків ведення здорового способу життя як елементу поведінки групи, до якої належить дитина; демонстрація дотримання вимог здорового способу життя в різних ситуаціях спілкування та життєдіяльності.

У дослідженні С. Юрочкиної розкриваються зміст і методика валеологічного виховання дітей старшого дошкільного віку. Автор наголошує на тому, що ефективність валеологічного виховання дітей дошкільного віку забезпечується: фаховою підготовкою вихователів з даної проблеми; створенням гігієнічних та матеріальних умов у дошкільному закладі; взаємодією педагогічного колективу, медичного персоналу дошкільного закладу та сім'ї у розв'язанні валеологічних навчально-виховних завдань [7, с. 71]. Крім того, автор доводить, що особливність валеологічного виховання полягає в неперервності означеного процесу.

З метою розв'язання проблеми валеологічного виховання група вчених та практиків (Т. Бойченко, Н. Вадзюк, В. Горашук та ін.) розробила Концепцію неперервної валеологічної освіти в Україні. Вона є складовою частиною загальної Державної програми національної освіти і враховує досвід з цієї проблематики передових країн світу. Основна мета неперервної валеологічної освіти – формування здорового способу життя як провідного чинника і потужного механізму збереження та зміцнення здоров'я. Серед її основних завдань – формування валеологічної свідомості та валеологічного мислення на основі народних традицій і кращих досягнень світової валеологічної науки та практики; прищеплення умінь та навичок здорового способу життя; навчання індивідуального способу життя учнів; організація руху за здоровий спосіб життя серед освітян, батьків та студентів з огляду на їх виховний вплив на юне покоління. Концепція визначила такі наскрізні змістові лінії з одиницями знань інтегративного валеологічного курсу: людина та її здоров'я; природні умови здоров'я; соціальні умови здоров'я; етноздоров'я; індивідуальне здоров'я [2, с. 15].

Перед педагогами дошкільного навчального закладу і вчителями початкової школи стоїть єдина мета – організувати життя і діяльність дитини таким чином, щоб вона безболісно, адекватно реагуючи на зміни у її житті, змогла освоїти новий для неї статус школяра. Однак успіх у будь-якій діяльності багато в чому визначається фізичним та психологічним станом дитини. Отже, одне із пріоритетних завдань дошкільних навчальних закладів і загальноосвітніх навчальних закладів – збереження та зміцнення здоров'я дошкільників та учнів початкових класів, формування у них здорового способу життя з урахуванням принципу наступності. Поняття „наступності у вихованні здорового

способу життя старших дошкільників і молодших школярів” ми розглядаємо як взаємозв'язок у змісті, методах, засобах і формах роботи на різних ступенях системи виховання, який забезпечує послідовне виховання здорового способу життя особистості через опору на досягнутий нею рівень вихованості і готує її до виконання більш складних вимог на наступних етапах навчання і виховання.

На основі науково-педагогічного аналізу з питань наступності ми виділили найбільш ефективні, на наш погляд, умови виховання здорового способу життя дітей двох ланок навчання – дошкільної і початкової освіти. Серед них:

- валеологічна спрямованість навчально-виховної роботи дошкільного навчального закладу і першого класу школи;
- взаємозв'язок у змісті, завданнях, методах і засобах валеологічного виховання;
- співпраця дошкільного навчального закладу і початкової школи у розв'язанні освітньо-виховних завдань з виховання здорового способу життя;
- максимальне використання всіх видів дитячої діяльності для виховання здорового способу життя у їх розумному співвідношенні.

Комплексне розуміння здорового способу життя передбачає, що даний феномен може гармонійно формуватися в умовах спеціально організованої педагогічної діяльності. Діяльність педагогічних колективів дошкільного навчального закладу і початкової школи з виховання здорового способу життя повинна будуватися на таких принципах:

- гуманізму, який передбачає орієнтацію на підростаючу особистість як вищу цінність, врахування її вікових та індивідуальних особливостей;
- цілісності, який передбачає охоплення емоційно-чуттєвої, пізнавальної та вольової сфер особистості, в яких загальні та спеціальні знання та уміння дозволяють усвідомити дитині переваги здорового способу життя;
- наступності, який передбачає взаємозв'язок у змісті, методах, засобах і формах роботи дошкільного навчального закладу і початкової школи, який забезпечує послідовне виховання здорового способу життя дитини через опору на досягнутий нею рівень вихованості і готує її до виконання більш складних вимог на наступних етапах навчання і виховання;
- превентивності, який полягає у керуванні педагогічної діяльності, яка забезпечує реалізацію заходів профілактичного характеру, спрямованих на запобігання розвитку шкідливих звичок, екологічної брутальності тощо;

- суб'єктності, який передбачає емоційну опору на реальне життя дитини з урахуванням його особистісного досвіду;

- принцип єдності педагогічних вимог освітніх закладів і сім'ї.

Основною формою роботи з виховання здорового способу життя дітей означеного віку нами визначено заняття у дошкільному навчальному закладі і урок у початковій школі, оскільки саме на заняттях (уроках) відбувається активізація пізнавальної діяльності дітей. Навчально-виховний процес в дошкільному навчальному закладі та в початковій школі будувався на основі таких видів діяльності: пізнавально-пошукова (спостереження, вправи, вирішення проблемних ситуацій, творчі завдання, досліди); ігрова (дидактичні, творчі, рухливі ігри, кросворди); зображувальна (малювання, ліплення); мовленнєва (читання художньої літератури, бесіди, складання розповідей); навчальна (формування умінь та навичок на заняттях у підготовчій групі та на уроках у першому класі). Робота з дітьми з виховання здорового способу життя здійснюється в ході спеціально розробленої системи занять (уроків). Для дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку ми використовували однакову тематику але з ускладненням практичних завдань та теоретичного матеріалу для першокласників.

Перші заняття були присвячені формуванню у дітей уявлень про здоров'я людини, можливості його збереження та зміцнення завдяки власним щоденним зусиллям. Заняття створювали позитивні емоції щодо цінності здоров'я та спонукали дітей до активних дій для збереження власного здоров'я. Діти розмірковували над питаннями: Що означає бути здоровим? Як виглядає здорова людина? Для чого потрібне здоров'я? Що слід робити, щоб бути здоровим? В результаті такої бесіди діти усвідомлювали, що здоров'я – одна з найголовніших цінностей людини, без якої неможлива реалізація особистих планів. Увага акцентувалася на тому, що слід піклуватися про здоров'я з дитинства, готуючи себе до повноцінного дорослого життя.

Далі дітям пропонували розповісти, як вони піклуються про власне здоров'я. Їх відповіді, як правило, зводилися до наступного: “Роблю зарядку”, “Не п'ю холодну воду”, “Ходжу в басейн” тощо. В ході заняття узагальнювався досвід дітей з ведення здорового способу життя, збагачувався тими прийомами та засобами, які не були перераховані.

Для формування пізнавального та емоційно-ціннісного компонентів дітям пропонувалося пояснити зміст прислів'їв та приказок. Старшим дошкільникам для розмірковування були запропоновані прислів'я: “Здоровому усе здорово”, “Здоров'я не купиш”, а молодші школярі пояснювали зміст таких прислів'їв: “Здоров'я маємо – не дбаємо, а втративши – плачемо”, “Бережи одяг, доки новий, а здоров'я – доки мо-

лодій". Розмірковування над прислів'ями поглиблювали та розширювали уявлення дітей про здоров'я, збагачували досвід в емоційно-знаючих ситуаціях.

Хоча й існує багато визначень поняття "здоров'я", діти старшого дошкільного віку визначають здоров'я як відсутність хвороби, що сприяє правильному розумінню змісту поняття "здоровий спосіб життя", тобто що потрібно робити, як потрібно жити, щоб зміцнювати здоров'я і не хворіти. Підсумком занять став висновок про необхідність щоденної турботи про власне здоров'я та здоров'я оточуючих.

На заняттях (уроках) пропонувалося використовувати різні методи та прийоми (як правило, 2-3 методи), що викликало зацікавленість дітей змістом навчання, сприяло активізації їх пізнавальної активності.

Важливим методом виховання здорового способу життя є практичні методи (спостереження, вправи, вирішення проблемних ситуацій, творчі завдання, досліди, ігри тощо). Для завдань та ігор використовувалися ситуації з життя дітей, художніх творів, кінофільмів, пропонувалося використати усі можливі варіанти розв'язання чи виходу із ситуації. Це давало змогу дітям бути активним та свідомим учасником процесу виховання здорового способу життя, сформуванню ціннісних ставлень до здоров'я, спонукало до формулювання правил поведінки для збереження здоров'я. Основним практичним методом у формуванні звичок здорового способу життя є вправління, який базується на багаторазовому повторенні оздоровчих дій. Для виховання звичок необхідно, перш за все, правильне формування дії. При оволодінні певним видом діяльності важливо розповісти дитині про значення виконуваної дії та про всі умови, які визначають правильність її виконання. Це сприяє формуванню загальних пізнавальних установок та дає можливість виконувати дію відразу без суттєвих помилок та без особливих труднощів. Якщо при цьому дитину похвалять, то у неї виникає переживання успіху, досягнутої мети. Це різко міняє відношення дитини до виконуваної дії: вона стає для дитини цікавою, виникає тенденція до повторення приємного заняття [6, с. 46]. Звички є основою характеру, коли вони виховуються в єдності з моральними переконаннями та духовними інтересами. При такому поєднанні значення звичок зростає ще й тому, що кожна нова звичка призводить до виникнення нової потреби дитини, в нашому випадку – потреби бути здоровим.

Наступним методом виховання здорового способу життя є словесні методи (бесіди, читання художньої літератури, обговорення, роз'яснення, складання розповідей тощо). Бесіди (фронтальні, групові, індивідуальні) – це ефективний метод профілактичної роботи. Бесіди сприяли набуттю та поглибленню знань про здоров'я та здоровий спо-

сіб життя, про моральні та соціальні норми здорового життя. Читання є необхідним методом навчання, але в чистому виді не дає належного ефекту засвоєння навчального матеріалу. Тому читання поєднували з іншими методами. Метод обговорення теми чи ситуації із життя, книги, фільму надавав дітям можливість обмінюватися думками та враженнями.

Великого значення у роботі зі старшими дошкільниками та молодшими школярами мають наочні методи (демонстрація, замальовки, відеозаписи тощо). Метод демонстрації розрахований на усі способи сприйняття, тому він повинен бути присутнім майже на кожному занятті.

Важливою умовою забезпечення ефективності проведення різноманітних форм навчальних занять являлось створення відповідного валеологічно доцільного розвивального середовища. Це передбачало дотримання усіх гігієнічних норм в доборі меблів, обладнання, світлового та температурного режимів, вибору найбільш доцільних форм організації занять, умов для систематичного загартовування, психологічного комфорту, естетичне оформлення місць організації занять, форм передачі інформації, обладнання куточка здоров'я, спеціальної бібліотеки а також об'єднання зусиль вихователів дошкільних закладів, вчителів початкової школи та батьків.

Висновки. Отже, підвищення ефективності формування здорового способу життя дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку можливе за забезпечення наступності у роботі дошкільного навчального закладу та початкової школи. Її сутність втявляється у встановленні зв'язку у змісті навчального матеріалу, методах керівництва та формах організації навчально-виховного процесу, який, з одного боку, спрямований на підготовку дітей до навчання в школі, з іншого – на оптимальне використання набутого в дошкільному навчальному закладі досвіду здоров'язберезувальної діяльності.

Список використаних джерел

1. Іванашко О. Е. Психологічний аналіз усвідомлення здорового способу життя дітьми дошкільного віку : автореф. дис. ...канд. психол. наук. / О. Е. Іванашко. – Рівне, 2001. – 20 с.
2. Концепція неперервної валеологічної освіти в Україні // Шкільний курс „Валеологія” : Зб. матеріалів. – Київ : Освіта, 1994. – 94 с.
3. Наступність у навчально-виховній роботі дитячого садка і школи / За ред. З. Н. Борисової. – Київ : Рад.школа, 1985. – 141 с.
4. Свириденко С. Формування культури здоров'я дитини в сім'ї як чинник соціальної компетентності // Кроки до компетентності та інте-

- грації в суспільство : наук.-метод. зб. / ред. кол. Н. Софій (голова), І. Єрмаков (кер. авт. кол. і наук. ред.) та ін. / С. Свириденко. – Київ : Контекст, 2000. – С. 135–139.
5. Сухомлинський В. О. Вибрані твори : у 5 т. / В. О. Сухомлинський. – Київ : Рад. шк., 1977. – Т. 3. – 670 с.
 6. Рубинштейн С. Л. О воспитании привычек у детей / С. Л. Рубинштейн. – Москва : Педагогика, 1996. – 150 с.
 7. Юрочкіна С. О. Педагогічні засади валеологічного виховання дітей старшого дошкільного віку : дис. ... канд. пед. наук. / С. О. Юрочкіна. – Київ, 1997. – 135 с.

Continuity is the basic condition of existence of any educational system. Absence of continuity between separate stages results in the decline of its efficiency. The essence of continuity consists both in establishing appropriate connections between the stages of personality development while taking into account the features of certain age group and in creation of pedagogical and psychological activity conditions that would provide child's development, ensure knowledge, abilities, skills, norms, and rules of behaviour understanding at preschool educational establishment and school. Based on scientific pedagogical analysis in continuity we have distinguished the most effective conditions children's healthy lifestyle education: valeological orientation of educational work of preschool educational establishment and primary school; interconnection in content, tasks, and methods of valeological education; cooperation of preschool educational establishment and primary school in healthy lifestyle forming; maximal use of all types of child's activities.

The basic forms of such children's healthy lifestyle education work are class at preschool educational establishment and lesson at primary school. The educational process in preschool educational establishment and primary school is built on such types of activity: cognitive, play, depicting, speech, educational. Work with children on healthy lifestyle education is realised through specially developed system of classes (lessons).

Thus, the increase of children's healthy lifestyle education efficiency is possible through providing the continuity of work of preschool educational establishment and primary school. Its essence lays in creating connections in educational material, methods and forms of education that is simultaneously aimed at preparation of children to school studies and optimal use of the preschool educational establishment experience in healthy lifestyle.

Key words: healthy lifestyle, preschool educational establishment, primary school, continuous valeological education.

Отримано 30.04.17

УДК 796.012.1:373.24-053.4

Л.В. Балацька, Т.Б. Григоришина, О.П. Ніколайчук

ХАРАКТЕРИСТИКА ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ФОРМ ПОКРАЩЕННЯ МОТОРНОЇ ФУНКЦІЇ ДІТЕЙ 3–5 РОКІВ У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Розглянуто дані наукової літератури, виявлено певні розбіжності між право- та ліворукими дошкільниками як у морфофункціональних так і в психофізіологічних показниках. Визначено причини формування такої рухової асиметрії, необхідність її урахування в процесі навчальної діяльності дошкільників, у тому числі фізичної культури, з метою оптимізувати процес фізичного виховання у дошкільних навчальних закладах, передусім для покращення психофізичного стану дітей.

Ключові слова: дошкільники, рухова асиметрія, оптимізація психофізичного стану, моторна функція.

Постановка проблеми та аналіз актуальних досліджень.

Практично поза увагою дослідників залишається проблема покращення моторної функції дошкільників у процесі фізичного виховання, враховуючи спрямованість їхньої мануальної рухової асиметрії хоча вивченню різних показників у цьому аспекті загалом присвячено дуже велику кількість наукових праць фізіологів [5, 19], психологів [4, 5, 6, 10] та поодинокі дослідження [17] фахівців з фізичного виховання.

Дотепер поза увагою дослідників залишаються питання організації занять фізичними вправами в ДНЗ, що передбачають урахування спрямованості мануальної рухової асиметрії дошкільників для досягнення високих результатів, насамперед у покращенні їх моторної функції.

Таким чином, надзвичайна важливість і необхідність вирішення означеного завдання, з одного боку, та відсутність відповідних організаційних основ фізичного виховання в ДНЗ з іншого, зумовлюють вирішення даного важливого питання.